

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту наказу Міністерства оборони України
“Про затвердження Змін до Правил інженерно-авіаційного забезпечення
державної авіації України”

I. Визначення проблеми

Відповідно до статті 7 Повітряного кодексу України Міністерство оборони України здійснює нормативно-правове регулювання у галузі державної авіації. Одним із основних нормативно-правових актів, що регулюють відповідні відносини, є Правила інженерно-авіаційного забезпечення державної авіації України, затверджені наказом Міністерства оборони України від 05 липня 2016 року № 343, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 08 серпня 2016 року за № 1101/29231 (далі – Правила).

Необхідність підготовки проєкту наказу зумовлена істотними змінами умов експлуатації авіаційної техніки (далі – АТ), номенклатури пілотованих і безпілотних державних повітряних суден, організаційної структури суб'єктів державної авіації (далі – ДА), підходів до підтримання льотної придатності, технічного обслуговування і ремонту, а також потребою актуалізувати термінологію, документацію та розподіл повноважень у сфері інженерно-авіаційного забезпечення (далі – ІАЗ).

Чинна редакція Правил містить норми, сформовані переважно для попередніх організаційних і технологічних умов. Частина процедур не повною мірою враховує сучасні типи АТ, автономну експлуатацію, швидкі зміни технологій, нові форми експлуатаційної та ремонтної документації, сучасні підходи до управління якістю, контролю технічного стану, підготовки та допуску персоналу.

Проєктом передбачається комплексне уточнення понятійного апарату, складу і завдань інженерно-авіаційної служби, порядку планування та документування робіт, технічного обслуговування і ремонту, контролю якості, обліку несправностей та рекламаций, зберігання, обліку і списання авіаційної техніки, підготовки персоналу, застосування засобів захисту та виконання вимог безпеки.

Окремі норми проєкту поширюватимуться не лише на суб'єктів державної авіації, а й на підприємства промисловості, розробників, виробників, постачальників та організації з технічного обслуговування і ремонту, які взаємодіють із суб'єктами державної авіації або виконують роботи щодо авіаційної техніки державної авіації. У цій частині проєкт регулює адміністративні відносини між органами державної влади та суб'єктами господарювання і має ознаки регуляторного акта.

Відповідно до статті 8 Закону України “Про засади державної регуляторної

ДОКУМЕНТ СЕДО
Сертифікат 3F1FC22062171FDF04000000ADDA00003C030600
Підписувач Перельот Володимир Іванович
Дійсний з 16.07.2026 0:00:00 по 15.07.2028 23:59:59

Головне управління державної авіації України 60-IV

51/448-сл від 07.08.2026 12:28

аналіз регуляторного впливу підготовлено лише щодо положень проекту, які регулюють господарські відносини або адміністративні відносини між органами державної влади та суб'єктами господарювання. Положення, що регулюють виключно внутрішню діяльність суб'єктів ДА, оцінено лише в частині їх можливого впливу на суб'єктів господарювання.

Проблема не може бути розв'язана виключно ринковими механізмами, оскільки безпечна експлуатація державних повітряних суден, допуск персоналу, ведення пономерної документації, забезпечення льотної придатності, порядок контролю та взаємодії з органами управління потребують однакових обов'язкових правил. Внутрішні стандарти окремих підприємств не забезпечують єдності вимог у державній авіації.

Проблема також не може бути повністю розв'язана шляхом застосування чинних нормативно-правових актів без внесення до них змін, оскільки Правила встановлюють базовий комплекс обов'язкових процедур ІАЗ. Локальні роз'яснення не можуть змінювати або скасовувати нормативні приписи.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні	Характер впливу
Громадяни		✓	Прямі обов'язки не встановлюються; опосередкований позитивний вплив через підвищення безпеки польотів.
Держава	✓		Єдині вимоги до ІАЗ, підвищення готовності та справності АТ, упорядкування контролю і документації.
Суб'єкти господарювання	✓		Вимоги стосуються схвалених або сертифікованих організацій, виробників, розробників, ремонтних підприємств і постачальників у частині взаємодії з ДА.
Суб'єкти малого підприємництва	✓		

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є:

1. Актуалізація Правил з урахуванням сучасних організаційних, технологічних та експлуатаційних умов ДА;
2. Запровадження єдиного, зрозумілого та однозначного порядку інженерно-авіаційного забезпечення для всіх суб'єктів державної авіації;
3. Підвищення рівня безпеки польотів, справності, надійності та готовності авіаційної техніки;
4. Уніфікація вимог до технічного обслуговування, ремонту, контролю технічного стану, документації, обліку, рекламаційної роботи та контролю якості;
5. Уточнення повноважень та відповідальності командирів, керівників,

інженерно-технічного складу й організацій з технічного обслуговування та ремонту;

6. Зменшення правової невизначеності та ризику неоднакового застосування вимог;

7. Створення передбачуваних умов взаємодії держави із суб'єктами господарювання авіаційної галузі без запровадження необґрунтованих адміністративних бар'єрів.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Збереження чинного регулювання без змін	Застосування Правил у чинній редакції. Така альтернатива не усуває застарілих або неоднозначних положень та не забезпечує повного врахування сучасної номенклатури АТ, організаційних структур і процедур.
Заходи, що не передбачають безпосереднього державного регулювання	Підготовка методичних рекомендацій, роз'яснень та локальних документів. Такі заходи можуть сприяти практичному застосуванню вимог, але не здатні змінити обов'язкові положення наказу Міністерства оборони України від 05 липня 2016 року № 343 “Про затвердження Правил інженерно-авіаційного забезпечення державної авіації України” та не гарантують єдності практики.
Прийняття проєкту наказу	Комплексне внесення змін до Правил з уточненням термінів, процедур, повноважень, документації, вимог до технічної експлуатації, ремонту, контролю якості, навчання та безпеки.

2. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Збереження чинного регулювання без змін	Відсутність організаційних витрат на впровадження змін.	Збереження правової невизначеності, неоднакової практики, ризиків для справності АТ та безпеки польотів.
Заходи, що не передбачають безпосереднього державного регулювання	Можливість швидко надати рекомендації.	Підготовка роз'яснень без гарантованого результату; потреба повторного врегулювання нормативним актом.

Прийняття проекту наказу	Єдина система ІАЗ; актуальні процедури; підвищення рівня контрольованості, облік і простежуваність; зменшення ризиків.	Організаційні витрати на ознайомлення персоналу, оновлення локальної документації, форм обліку, навчання та контроль. Витрати здійснюватимуться переважно в межах установлених функцій і передбачених бюджетних призначень.
--------------------------	--	---

3. Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Збереження чинного регулювання без змін	Прямі вигоди відсутні.	Прямих витрат немає; зберігаються опосередковані ризики, пов'язані з безпекою польотів.
Заходи, що не передбачають безпосереднього державного регулювання	Обмежене підвищення поінформованості.	Прямі витрати відсутні.
Прийняття проекту наказу	Опосередковане підвищення рівня безпеки та захисту життя, здоров'я і майна.	Прямі витрати громадян не передбачаються.

4. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

До адресатів належать суб'єкти господарювання, схвалені або сертифіковані для виконання робіт з технічного обслуговування і ремонту АТ ДА, а також виробники, розробники, постачальники та ремонтні підприємства в частині, що їх стосується.

Альтернатива	Вигоди	Витрати
Збереження чинного регулювання без змін	Відсутня потреба в одноразовому оновленні внутрішніх процедур.	Неоднозначність вимог, ризик різного тлумачення замовниками та контролюючими органами, додаткові погодження і трансакційні витрати.

Заходи, що не передбачають безпосереднього державного регулювання	Гнучкість рекомендацій.	Рекомендації не усувають юридичної невизначеності; можливі різні локальні підходи.
Прийняття проєкту наказу	Передбачувані та уніфіковані вимоги, зрозуміліша взаємодія із суб'єктами ДА, зниження ризику спорів і повторного оформлення документів.	Одноразові витрати на аналіз змін, актуалізацію процедур та документів, навчання та інструктаж персоналу; поточні витрати на ведення встановленої документації і контроль.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності за чотирибальною системою оцінювання	Обґрунтування
Збереження чинного регулювання без змін	1	Проблема не розв'язується, застарілі й неоднозначні норми зберігаються.
Заходи, що не передбачають безпосереднього державного регулювання	2	Може частково поліпшити практику, але не змінює обов'язкові нормативні приписи.
Прийняття проєкту наказу	4	Дає змогу комплексно досягти цілей, забезпечує єдині вимоги та юридичну визначеність за умови належного перехідного періоду й інформаційного супроводу.

Рейтинг	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Місце
Прийняття проєкту наказу	Максимальне досягнення цілей; підвищення безпеки, уніфікація і передбачуваність.	Разові організаційні витрати та поточні витрати на документообіг і контроль.	1

Заходи, що не передбачають безпосереднього державного регулювання	Часткове методичне поліпшення.	Витрати на підготовку рекомендацій без усунення нормативної проблеми.	2
Збереження чинного регулювання без змін	Уникнення разових витрат на адаптацію.	Системні втрати від невизначеності та збереження ризиків.	3

Ризик зовнішнього чинника	Імовірність / рівень впливу	Спосіб мінімізації
Зміна безпекової обстановки та інтенсивності застосування АТ	імовірність висока, вплив високий	Гнучкі процедури, можливість оперативного перегляду, періодичний аналіз практики.
Швидке оновлення типів АТ і технологій	імовірність висока, вплив високий	Технологічно нейтральні норми, посилення на експлуатаційну документацію, регулярний перегляд.
Дефіцит підготовленого персоналу	імовірність середня, вплив високий	Поетапне впровадження, дистанційні матеріали, типові програми навчання.
Нестача офіційних статистичних даних	імовірність середня, вплив середній	Визначення порядку збирання показників і відповідальних за це структурних підрозділів.
Неузгодженість з іншими актами	імовірність середня, вплив високий	Правова експертиза, міжвідомче погодження, таблиця кореляції норм.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Прийняття та державна реєстрація наказу Міністерства оборони України;
2. Офіційне оприлюднення акта та доведення його вимог до суб'єктів державної авіації й заінтересованих суб'єктів господарювання;
3. Актуалізація локальних актів, посадових обов'язків, програм технічного обслуговування, форм обліку, журналів, інструкцій та процедур контролю;
4. Організація навчання, інструктажів, тренажів і перевірки знань персоналу;
5. Призначення відповідальних осіб за впровадження змін та ведення передбаченої документації;
6. Забезпечення багаторівневого контролю якості робіт, аналізу несправностей, рекламаций, відмов і пошкоджень;

7. Налагодження збирання статистичних даних для базового, повторного і періодичного відстеження результативності;

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів

Реалізація регуляторного акта потребуватиме організаційних витрат, пов'язаних з ознайомленням персоналу з новими вимогами, оновленням внутрішньої документації, проведенням навчання та здійсненням контролю. Для органів державної влади такі заходи здійснюватимуться переважно в межах установлених функцій і передбачених бюджетних призначень. Витрати суб'єктів господарювання залежатимуть від кількості працівників, обсягу внутрішньої документації та необхідності оновлення процедур. Їх розмір має бути визначений на підставі офіційних даних і відповідних розрахунків.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта пропонується не обмежувати у часі, оскільки врегульовані ним відносини мають постійний характер. Акт набирає чинності з дня його офіційного опублікування, якщо наказом не буде встановлено пізніший строк набрання ним чинності.

З огляду на значний обсяг змін та необхідність оновлення локальної документації доцільно розглянути встановлення перехідного періоду тривалістю від 30 до 90 календарних днів для окремих процедур, які не пов'язані з негайним усуненням ризиків для безпеки польотів. Остаточний строк має визначатися після консультацій із суб'єктами регулювання.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією регуляторного акта, не передбачається, оскільки проєкт наказу не встановлює платежів, зборів або тарифів.

Реалізація проєкту наказу здійснюватиметься переважно в межах установленної чисельності працівників, визначених функцій та бюджетних призначень Міністерства оборони України. У разі виникнення додаткових витрат їх обсяг має бути обґрунтований окремим розрахунком.

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та фізичних осіб про основні положення регуляторного акта оцінюватиметься за кількістю переглядів оприлюднених матеріалів, отриманих зауважень і пропозицій, а також результатами консультацій із заінтересованими сторонами.

Поінформованість суб'єктів господарювання забезпечуватиметься шляхом розміщення повідомлення про оприлюднення, проєкту наказу та аналізу регуляторного впливу на офіційному вебсайті Міністерства оборони України

(www.mod.gov.ua) у підрозділі “Нормативно-правова база” розділу “Діяльність”.

Додатковими показниками результативності є: кількість суб’єктів ДА, що застосовують Правила; кількість працівників, які пройшли навчання або інструктаж; кількість оновлених внутрішніх документів; кількість виявлених порушень вимог ІАЗ; кількість відмов, пошкоджень і несправностей, пов’язаних із порушенням установлених процедур; кількість рекламаций та середній строк їх опрацювання; кількість обґрунтованих звернень щодо неоднозначності норм.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності

Відстеження результативності здійснюватиметься Міністерством оборони України із застосуванням статистичного методу, аналізу адміністративних даних, результатів перевірок і звернень та, у разі потреби, результатів опитувань суб’єктів господарювання.

Вид відстеження	Строк	Методи
Базове	До дня набрання чинності регуляторним актом або більшістю його положень. Якщо для визначення показників використовуються виключно статистичні дані, базове відстеження може бути проведене після набрання чинності актом, але не пізніше дня, з якого починається повторне відстеження.	Збір вихідних значень показників, аналіз чинної практики та витрат.
Повторне	Через один рік із дня набрання чинності регуляторним актом або більшістю його положень, але не пізніше ніж через два роки із цього дня.	Порівняння з базовими значеннями, аналіз перевірок, опитування адресатів.
Періодичне	Один раз на кожні три роки, починаючи із дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності регуляторного акта.	Перевірка сталого досягнення цілей, аналіз тенденцій і потреби перегляду акта.

Начальник Головного управління державної авіації України
полковник

Володимир ПЕРЕЛЬОТ